

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1917 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Närvarande: herrar Petersson i Lidingö villastad, Lindhagen, Gezelius*, Stjärner*, Rogberg*, Alexanderson, greve Spens, Dahl*, Permansson, Klefbeck, Pettersson i Bjälbo, Persson i Norrköping, Gustafsson i Örebro, Karlsson i Fjäl och Lindqvist i Kosta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 9 mars 1917 dagtecknad proposition, nr 100, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga här nedan intagna förslag till

L a g

om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

1 mom. Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden, äger Konungen, i *Bihang till riksdagens protokoll 1917. 9 saml. 17 häft. (Nr 19—20). 2*

den mån så prövas nödigt, för viss tid eller tills vidare förordna, att med svenskt maskindrivet fartyg, som äger en bruttodräktighet av tvåhundra registerton eller därutöver, gods icke må fraktas mellan utrikes orter. Vad sålunda är stadgat om fraktande skall gälla fortskaffande av gods jämväl i annat fall än vid befördran mot vederlag.

Under tid, då sålunda meddelat förordnande är gällande, skola i sjölagen givna stadganden, som avse befogenhet för befälhavare att sälja av redarens gods eller av lasten eller röra utlossning av gods annorstädes än i bestämmelseorten, äga tillämpning, ändock att därigenom gods, som inlastats å utrikes ort, skiljes från fartyget å sålunda belägen ort; dock må i fall, som avses i 128 och 129 §§ sjölagen, lossning av gods, som inlastats å utrikes ort, äga rum endast å inom riket belägen ort.

2 mom. Från förbud, som i 1 mom. sägs, undantagas med inskränkingar och enligt bestämmelser i övrigt, som Konungen må meddela:

a) fartyg, som göra regelbundna resor mellan Sverige och utrikes orter efter en på förhand kungjord plan, som tillämpades den 19 juli 1916; samt

b) gods, som utgöres av skeppsproviant och skeppsförnödenheter för fartyget ävensom förnödenheter tillhöriga passagerare och å fartyget anställda personer, samt gods, som bärgats ombord å fartyget.

Ytterligare undantag från ovannämnda förbud må för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser medgivnas av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar.

2 §.

Fortscaffas gods med svenskt fartyg i strid mot föreskrift, som enligt 1 § meddelats, straffes befälhavaren med böter från och med fem till och med tjugutusen kronor eller fängelse från och med en månad till och med ett år.

Har redare eller annan, som i redares ställe haft befattning med fartyget, bjudit, lagt, trugat eller eljest uppsåtligen förlett befälhavaren till förseelsen eller med råd eller dåd främjat densamma eller, med vetenskap om förseelsen, underlåtit att, såvitt det stått i hans makt, hindra dess utförande, varde dömd till straff, som i första stycket sägs.

Där frakt för godsets fortskaffande skolat enligt därom träffat avtal tillkomma den brottslige, vare han skyldig utgiva fraktens belopp. Är den, vilken frakten skolat tillkomma, ej förfallen till straff efter ty ovan sägs, skall han förpliktas att av frakten utgiva det belopp, vartill för honom uppkommen vinst å det olovliga fraktandet högst kan skattas.

3 §.

Under tid, då förordnande enligt 1 § är gällande, må svenskt fartyg av beskaffenhet, som med förordnandet avses, icke åt utlänning upplätas till nyttjande eller genom tidsbefraktning, ej heller må å utlänning överlätas nyttjanderätt till sådant fartyg eller rätt på grund av tidsbefraktning därav. Undantag från detta förbud må för särskilda fall eller i därom utfärdade kungörelser medgivas av Konungen eller den Konungen därtill bemyndigar. Utan hinder av förbudet äger utlänning överlåta sådan nyttjanderätt eller rätt på grund av tidsbefraktning, som tillkommer utlänning vid den tid, från vilken förordnandet äger tillämpning.

Sker upplåtelse eller överlåtelse i strid mot vad i första stycket är stadgat, vare det utan verkan och varde upplåtaren eller överlåtaren straffad på sätt i 2 § första stycket sägs samt förpliktad utgiva avtalat vederlag; dock att, där upplåtelsen eller överlåtelsen slutits i strid mot förordnande, som meddelats enligt gällande lag om förbud i vissa fall mot överlåtelse av fartyg eller andel däri eller upplåtelse av fartyg, så ock mot förvärv av aktie i aktiebolag, som äger fartyg eller andel däri, endast påföljd, som där stadgas, må tillämpas.

4 §.

Av böter, som enligt denna lag ådömas, så ock av vad den brottslige eller annan jämlikt denna lag förpliktas utgiva, tillfalle en tredjedel, dock högst femtusen kronor, åklagaren och återstoden kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1917 och gäller till och med den 30 april 1918. Av Konungen jämlikt denna lag givet förordnande må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag. I fråga om sådan, under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som i lagen sägs, skall vad där är stadgat fortfarande gälla.

Har avtal, som ej är tillåtet jämlikt 3 § i lagen den 8 juli 1916 om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter, slutits efter den 14 april 1916 men före den 19 juli samma år, och varder efter den 31 mars 1917 på grund av dylikt avtal, som ej av Konungen godkänts, fartyg ställt till utlännings förfogande, äge vad ovan i 3 § av denna lag stadgas om ansvar och skyldighet att utgiva

vederlag motsvarande tillämpning, och skall vad i 4 § av lagen är stadgat i tillämpliga delar gälla.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet har vid granskning av förslaget icke funnit skäl till annan anmärkning mot detsamma än att utskottet ansett lämpligt att i andra stycket av slutbestämmelserna uttryckligen säges vad som uppenbarligen avses, nämligen att vad i nämnda stycke stadgas äger tillämpning endast under förutsättning att förordnande enligt lagen meddelats.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, med förklaring att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 100 icke kunnat i oförändrat skick av riksdagen bifallas, måtte i anledning av nämnda proposition för sin del antaga det vid propositionen fogade lagförslaget med den förändring, att andra stycket i slutbestämmelserna erhåller följande lydelse:

Varder förordnande, varom i denna lag stadgas, vid lagens utfärdande meddelat, då skall, där avtal, som ej är tillåtet jämlikt 3 § i lagen den 8 juli 1916 om förbud i vissa fall mot fortskaffande av gods med svenskt fartyg mellan utrikes orter, slutits efter den 14 april 1916 men före den 19 juli samma år, samt fartyg blivit efter den 31 mars 1917 på grund av dylikt avtal, som ej av Konungen godkänts, ställt till utlännings förfogande, vad ovan i 3 § av denna lag stadgas om ansvar och skyldighet att utgiva vederlag äga motsvarande tillämpning; och gälla i tillämpliga delar vad i 4 § av lagen är stadgat.

Stockholm den 20 mars 1917.

På lagutskottets vägnar:

ALBERT PETERSSON.